

Oponentský posudek k diplomové práci

Název diplomové práce:	Hydromorfologický průzkum a identifikace referenčních stavů řeky Jizery
Autor diplomové práce:	Bc. Zuzana Tomšová
Vedoucí diplomové práce:	RNDr. Milada Matoušková, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	Mgr. Petr Ferbar

Diplomová práce Bc. Zuzany Tomšové je z pohledu struktury a členění zpracována v souladu s metodickým doporučením Katedry fyzické geografie a geoekologie a to v celkovém rozsahu 143 stran (vč. obrázků, tabulek a příloh) v následujícím konkrétním členění do jednotlivých kapitol:

- 1) Úvod a cíle práce
- 2) Legislativní rámec
- 3) Aplikované metody a zdroje dat
- 4) Složky ekologické kvality
- 5) Přírodní poměry povodí
- 6) Výsledky
- 7) Diskuze
- 8) Závěr
- 9) Literatura a informační zdroje
- 10) Seznam grafických prvků v textu
- 11) Přehled použitých zkratk
- 12) Přílohy

Jak již z názvu vyplývá, hlavním cílem diplomové práce byl hydromorfologický průzkum řeky Jizery, dále stanovení referenčních podmínek, a také identifikace a zhodnocení ekologického stavu na referenčních lokalitách v daném povodí.

V úvodní kapitole jsou stručně a výstižně popsány okolnosti a důvody směřující k cílům práce, které vycházejí mj. z požadavků Rámcové směrnice o vodní politice 2000/60/ES (RS). Je nutné konstatovat, že v průběhu práce jsou zvolené cíle jednoznačně plněny.

Kromě výše zmíněného základního dokumentu (RS) musel autorka (diplomantka) pracovat s poměrně velkým množstvím dalších zahraničních zdrojů, které se k dané tématice vztahují. Je to patrné i z poměru zastoupení použité české a zahraniční literatury (zdrojů). V jednotlivých relevantních kapitolách (zejména kap. 2, kap. 3) byly vždy vhodně užity prvky literární rešerše, včetně řádného citování autorů a to přiměřeně v souladu s citační etikou.

Poměrně složitá, časově náročná a obsáhlá problematika hydromorfologického mapování, posuzování a hodnocení vodních toků vyžaduje také dobrou orientaci i v relativně složitých a často neustále se vyvíjejících metodikách a předpisech (ČR a EU). V rámci posuzované diplomové práce byly využity adekvátní, moderní a dostupné metodiky jako jsou RHS (Environment Agency, 2003), HEM (Langhammer a Hartvich, 2014) a REFCON (Šmerousová a Matoušková, 2014a), které již sami o sobě zaručují vynikající teoretickou základnu pro získání kvalitních výstupů (resp. vstupů do dalších hodnocení). Práce s nimi byla transparentně popsána a výstupy jak ze sběru, tak hodnocení dat (získaných údajů) jsou věrohodné. Z vlastního hydromorfologického průzkumu autorky vyplývá, že bylo uděláno velké množství práce, a to jak nad distančními daty, tak při samotném terénním hydromorfologickém mapování vybraných vhodných (referenčních) lokalit. Aplikované metody výzkumu a využití zdroje dat jsou v daném případě adekvátní. Velmi zdařilý a vyvážený je i popis přírodních poměrů celého povodí Jizery i samotných dílčích lokalit. Zpracování a vyhodnocení fyzikálně-chemických dat i složitá práce s biologickými daty včetně jejich znázornění je dostačující. Celý výzkum, tak jak jej autorka představila a popsala zejména v kapitole „Výsledky“ směřuje až ke konečnému vyhodnocení ekologického stavu pro jednotlivé lokality lze hodnotit velmi kladně.

Celkovým dojmem působí diplomová práce vyváženě, odborně na vysoké úrovni a s jasně definovaným odborným přínosem. Velkou výhodou je, že metodický přístup, pracovní postupy a další „know-how“ jsou opakovaně použitelné (aplikovatelné). I přes některé drobné, převážně formální, nedostatky (viz níže), lze považovat předloženou diplomovou práci Bc. Zuzany Tomšové za velmi zdařilou.

Níže oponent uvádí některé další méně či více formální (nikoliv zásadní) nedostatky či poznámky k předložené diplomové práci, které však nemají výrazný vliv na celkové hodnocení:

Str. 36 – Metodika hodnocení všeobecných fyzikálně chemických složek... Použité zkratky BSK5 a PO4 – P – je třeba vysvětlit, co to znamená, používat index (BSK₅).

Str. 42 – „Hodnoty s_i“ – má být velké S

Str. 44 – část věty „vodní nádrž Josefův Důl na řekách Kamenice a Blatný potok“ – místo „řekách“ je vhodnější použít termín „tocích“.

Str. 81 – poznámka o nedostacích v metodice – „strmá skalní stěna bez vegetace“, v původní metodice se vyskytovala, v současné chybí. Zde je naopak nutno diplomantku pochválit, že upozorňuje na nedostatky v metodice.

Str. 102 – Povodí Labe a.s. – uvádět správně Povodí Labe, státní podnik (je to ale např. i na str. 34, popř. str. 4 v úvodu).

Str. 103 – souvětí začínající „Zatímco olovo...“ Jde o zobecnění, ale bohužel až do takové míry, že s výslednou formulací nelze souhlasit.

Str. 105 – kapitola 6.4 Biologická data. Diplomantka uvádí výsledky jednotlivých metrik. V interpretaci však chybí výsledek, kterým je celková třída ekologického stavu. Měla by být uvedena nejlépe v přehledné tabulce (popř. nějak vhodně jinak graficky vyjádřena) zvláště proto, že v následující kapitole se s touto hodnotou pracuje. Pro všechny lokality byly stanoveny stejné metriky. Pro výpočet třídy ES však mají různou váhu pro různé typy toků a roční období (Opatřilová a kol. 2011). Jestli toto bylo zohledněno při konečném zařazení do třídy ES, nevyplývá ani z kapitoly 4.3.2, ani z kapitoly 6.4.

Zkratky chemických složek někdy jsou vysvětleny a někdy ne. Měly by být vysvětleny všechny.

Nedodržování jednotné citační normy, místy citace et al., někde a kol., drobné nedokonalosti, např. str. 12 – Fernández et al., níže Fernández el al., v přehledu literatury a informačních zdrojích nevhodně neabecedně a chronologicky řazeny internetové odkazy, svazek někde citován s lomítkem, jindy se závorkou, u některých zdrojů neuvedení autoři – citace č. 3. V seznamu datových a mapových zdrojů postrádáme odkaz na náš podnik, který na základě bezúplatné smlouvy o spolupráci poskytl data o jakosti povrchových vod ve vybraných profilech na Jizeře (v textu na str. 102 zdroj dat uveden je).

Občasná nejednotnost textu, místy vysoce odborný a erudovaný český jazyk, místy jednodušší konstrukce, částečná sémantická nezkušenost, doporučuji správně využívat činného a trpného rodu.

Celkové zhodnocení diplomové práce:

Diplomová práce je zpracována poměrně pečlivě a překvapuje svým širokým záběrem, ve kterém je daná specifická problematika řešena. Zejména je třeba ocenit výsledky, které byly zjištěny, a které jsou využitelné ve vodohospodářské praxi (zejména i pro naše „pracovníky v terénu“ – hydrobiology, vzorkaře, úsekové techniky apod.). Řada poznatků a výstupů bude využitelná i v procesu plánování v oblasti vod dle Rámcové směrnice o vodní politice 2000/60/ES při pořizování plánů povodí. Mnoho z dosažených poznatků tedy bude možné skutečně reálně využít, což je velkým přínosem diplomové práce. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Stupeň hodnocení: Výborně

Posudek vypracoval: Mgr. Petr Ferbar (8.9.2015 v Hradci Králové)